

Матвієнко О. Д.,
фінансовий директор ТОВ «Ємаркет Україна»,
Бітюк І. М.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування,
Черкаський державний технологічний університет,
м. Черкаси

ПИТАННЯ РОЗШИРЕННЯ КАТЕГОРІЙНОГО АПАРАТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЗРУШЕНЬ В ГАРАНТУВАННІ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Зростання обсягу інформації, урізноманітнення інформаційних ресурсів та відповідного забезпечення в масштабах світу загострює питання гарантування безпеки відтворення людської діяльності. Стрімке розповсюдження соціальних мереж, інтернет-торгівлі, надання послуг в мережі, комунікаційне навантаження на усі види господарської діяльності привели до фактично неконтрольованого, інституційно асиметричного управлінського хаосу. Свого загострення такі процеси в економіці та соціумі нашої країни отримали з початком повномасштабної війни України з рф та порушень умов гарантування безпеки різних рівнів функціонування суб'єктів господарювання.

В умовах інформаційної економіки України, актуальності набувають питання: введення в обіг та визначення поняття інформаційно-економічна безпека, як первинної та затребуваної категорії в системі знань сучасного безпекового менеджменту; потреб в інституційному закріпленні гарантій захисту національних економічних інтересів; усунення дублювання інформації в державному та галузевому управлінні; спрощення регуляторного втручання в формуванні заходів кібербезпеки.

Самостійний, виокремлений аналіз категорій інформаційної та економічної безпеки доводить необхідність об'єднання цих понять з позиції системних проявів розвитку саме інформаційної економіки, нового динамічного процесу розвитку національної економіки, взаємообумовленості та взаємопроникнення інформаційних та економічних процесів у відтворені суспільного продукту, складності проведення управлінського аналізу та реального оцінювання досягнень інформаційно-інтелектуального прогресу.

Правову основу інформаційної безпеки становлять Конституція України, Закон України "Про основи національної безпеки України", цей та інші закони України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Інформаційна безпека визначається як - стан захищеності життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, при якому запобігається завдання шкоди через неповноту,

несвоєчасність та недостовірність поширюваної інформації, порушення цілісності та доступності інформації, несанкціонований обіг інформації з обмеженим доступом, а також через негативний інформаційно-психологічний вплив та умисне спричинення негативних наслідків застосування інформаційних технологій [1]

Таке визначення в правовому полі України реально відповідає індустріальному (аграрно-індустріальному) стану економіки, неінформаційному суспільству з елементами відкритості та демократичності інституцій. І це вже конфлікт в системі переходу національної економіки України до більш прогресивної моделі інформаційної економіки.

Під економічною безпекою розуміють комплекс організаційно-економічних заходів, які є підґрунтям забезпечення стійкості суб'єкта господарювання до впливу несприятливих чинників зовнішнього або внутрішнього характеру, здатності до самовідтворення, а також можливості задоволення інтересів широкого кола сторін. Економічна безпека є поліструктурним поняттям, яке характеризує безпеку соціально-економічних систем різних рівнів ієрархії, таких, як світове господарство, національна економіка, галузь чи сектор національної економіки[2].

Доцільністю об'єднання категорій інформаційної та економічної безпеки в формат інформаційно-економічної безпеки доведемо на основі прикладів найбільш поширених процесів та явищ в економіці та менеджменті, що вже отримали своє публічне обговорення, мають чітку векторність у напрямі інформаційного прогресу.

1. Можливість реального оцінювання станів інформаційної економіки лише, як інтегрованої взаємодії економіки, соціуму, управлінських та інформаційно-інтелектуальних систем, що приймають участь в відтворенні суспільного продукту.

2. Методологічна інтегрованість дії законів менеджменту та економіки, проявів інформаційного та інноваційного прогресу, змін інформаційного простору та глобалізованого інформаційного ринку.

3. Неможливість виокремлення руху інформаційних продуктів, технологій, ресурсів в ланцюжку вироблення, просування, реалізації, безпекових рушень загального національного продукту на основі лише економічного аналізу.

4. Механізми реалізації національної економічної та соціальної, науково-технічної та інноваційної політик повністю інформатизовані, діджиталізовані та оцифровані в цільовому русі інформаційного потоку заходів держави, великих корпорацій.

5. Стабілізація господарської діяльності в масштабах країни, як процес забезпечення національної економіки відбувається за рахунок успішної реалізації інформаційної політики та дотримання гарантій економічної, соціальної, інформаційної безпеки.

І це далеко не повний перелік процесів, що відображають розвиток інформаційної економіки, її тенденції та зрушення в напрямках удосконалення національної економіки, посилення дії науково-технічного та інформаційно-інтелектуального прогресу. Така спрямованість формує фундамент передумов та цільового об'єднання категорій в форматі інтегрованого поняття інформаційно-економічної безпеки.

На думку В. Гнатенко морфологічний аналіз інтерпретацій економічної й інформаційної безпеки дозволяє зробити висновок, що обидва поняття мають багато спільного. Якщо вибрати ключові складники, що формують семантичне ядро обох понять, можна інтегрувати їх в одну структуру. На цю думку наводять і такі міркування. Якщо вважати, що об'єктом економічної безпеки є економічна система держави, її стабільність і стійкість, то в умовах глобальної інформатизації особливого значення набувають інформаційні чинники економічної безпеки: формування інформаційної економіки, зростання ролі інформації і технологій у розвитку сучасної економіки. Водночас процес інформатизації створює загалом не тільки нові можливості, але і нові проблеми і зрушення, на підставі чого можна зробити висновок про дуалізм впливу інформаційних чинників на економічну безпеку держави [3].

Список використаних джерел

1. Ліга-закон. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JG3TH00A?an=3>
2. Економічна безпека держави в сучасних умовах функціонування. Володимир Піхоцький, Марія Піхоцька. зб. тез доп. III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 08 груд. 2022 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. 292 с.
3. Гнатенко В.С. Інформаційна безпека в державному регулюванні економічної стабільності та стійкості. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. №21, 2021. С.103-108.